

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1: Titlul proiectului de act normativ

HOTĂRÂRE pentru aprobarea plății contribuției financiare restante a României pentru anul 2024 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA)

Secțiunea a 2-a: Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Proiectul este promovat de Ministerul Educației și Cercetării, în calitate sa de autoritate de stat în domeniile educației, cercetării științifice, dezvoltării tehnologice și inovării, în temeiul art. 3 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 731/2024 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării, cu modificările și completările ulterioare, prin Autoritatea Națională pentru Cercetare, conform art. 1 alin. (1) și art. 7 alin. (1) lit. f) din Hotărârea Guvernului nr. 188/2025 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Cercetare.

2.2 Descrierea situației actuale

Agenția Spațială Europeană (ESA) reprezintă principalul organism interguvernamental dedicat dezvoltării capabilităților spațiale europene, reunind în prezent 22 de state membre. Misiunea sa centrală este utilizarea strategică a investițiilor în cercetarea spațială astfel încât rezultatele să fie valorificate în beneficiul cetățenilor din Europa și din lume. Programele ESA acoperă explorarea științifică a Pământului și a spațiului apropiat, dezvoltarea sistemelor satelitare, a serviciilor derivate și a tehnologiilor avansate, iar activitatea agenției se desfășoară în strânsă cooperare cu alți actori globali relevanți din domeniu. Această abordare consolidează profilul Europei ca partener strategic în cercetarea și utilizarea spațiului.

România a aderat la ESA în decembrie 2011, devenind al 19-lea stat membru. Aderarea a fost formalizată prin Legea nr. 262/2011, prin care Parlamentul a aprobat Acordul privind intrarea României în Convenția ESA. Conform documentului, finanțarea contribuției naționale este asigurată integral din bugetul de stat prin Autoritatea Națională pentru Cercetare (ANC). Implementarea relației operaționale cu ESA a fost atribuită Agenției Spațiale Române (ROSA), cu rol de reprezentare tehnică, monitorizare a obligațiilor asumate și comunicare periodică a necesarului financiar și a progresului programatic.

Structura de guvernanta a ESA include Consiliul ESA, format din reprezentantii statelor membre, are doua configuratii, la nivel delegat si la nivel ministerial.

Consiliul ESA la nivel delegat se intruneste trimestrial si are rol decizional strategic privind programele si functionarea institutiei.

Consiliul ESA la nivel ministerial nu se desfasoara pe baza anuala, ci este convocat in functie de ciclul strategic de programare al Agentiei si de necesitatile de finantare asociate acestuia. In practica, reuniunile ministeriale au loc, de regula, la un interval de aproximativ trei ani.

In etapa premergatoare Consiliului Ministerial, ESA transmite statelor membre propunerile programatice si estimarile financiare aferente, cu caracter orientativ, cu scopul de a facilita procesul intern de analiza tehnico-strategica. Aceste informatii nu reprezinta valori definitive si nu presupun cunoasterea sau angajarea anticipata a unui nivel financiar din partea statelor membre. Fiecare stat isi determina eventualul nivel de participare numai dupa finalizarea propriului proces decizional intern, in conformitate cu legislatia si procedurile bugetare nationale.

Participarea subscrisa de un stat membru la un program optional ESA constituie un angajament financiar ferm pentru intreaga durata a programului, in temeiul Art. V.1 din Conventia ESA si al declaratiilor programatice adoptate la Consiliul Ministerial. Reducerea sau retragerea dintr-un program optional este posibila exclusiv in circumstante exceptionale, in conformitate cu regulamentele programului si cu procedurile ESA, cu conditia ca angajamentele contractuale existente ale Agentiei sa nu fie afectate si ca decizia sa fie aprobata de Consiliul ESA. Ajustarea nivelului de participare poate fi realizata in mod obisnuit numai la urmatorul Consiliu Ministerial.

Contributia Romaniei la ESA se structureaza in doua componente: una obligatorie, calculata proportional cu venitul national net (Romania avand in prezent o pondere de aproximativ 1%), si contributiile optionale, directionate catre programe selectate in functie de interesele nationale si de oportunitatile de dezvoltare. Contributia obligatorie acopera costuri administrative, activitati de cercetare de baza si finantarea Centrului Spatial European din Guyana Franceza. Participarea la programele optionale permite Romaniei sa acceseze proiecte specifice cu potential ridicat de inovare si impact economic.

Contributia financiara a Romaniei la programele optionale ale Agentiei Spatiale Europene se stabileste pe baza angajamentelor multianuale asumate la Consiliile Ministeriale precedente. La momentul Ministerialului, Romania isi exprima nivelul de participare pentru fiecare program optional, printr-o valoare financiara totala, determinata in functie de procentul de implicare pe care il alege raportat la bugetul total aprobat pentru program. Aceasta valoare totala subscrisa constituie angajamentul ferm al Romaniei pentru intreaga durata a programului si reprezinta fundamentul pentru calculul contributiilor anuale.

Dupa incheierea Ministerialului, ESA utilizeaza valoarea subscrisa pentru a planifica implementarea programului, pentru a stabili necesarul financiar multianual si pentru a structura distributia geografica a contractelor industriale. Contributia anuala a Romaniei nu este rezultatul unei impartiri aritmetice a sumei totale, ci este stabilita de ESA in cadrul „call-urilor financiare” anuale, pe baza ritmului de implementare a activitatilor, a necesarului de cash-flow si a calendarului de contractare. Astfel, contributia anuala derivă direct din angajamentul multianual, dar este ajustată în funcție de evoluția programului, fără a modifica valoarea totală subscrisă și fără a altera procentul de participare stabilit de România la Ministerial.

Pe durata întregului ciclu programatic, valoarea subscrisă anterior rămâne referința financiară obligatorie, iar contribuțiile anuale sunt achitate conform solicitărilor ESA. La următorul Consiliu Ministerial, România poate decide menținerea, ajustarea sau încetarea participării la un program opțional, însă până la acel moment obligațiile financiare asumate în cadrul Ministerialului precedent rămân integral aplicabile.

În ceea ce privește plata contribuției, angajamentul total subscris la Ministerial nu se execută integral sau proporțional anual. ESA stabilește ”call-uri” financiare anuale, în funcție de necesarul de implementare, de ritmul contractării și de planificarea tehnică a programului. Valorile anuale sunt, prin urmare, variabile, iar România achită contribuțiile conform calendarului transmis anual de ESA.

Principiul de georeturn (restituire geografică) reprezintă o componentă esențială a politicii industriale a ESA, având ca obiectiv asigurarea unei corelări echitabile între contribuțiile financiare ale statelor membre și volumul de contracte industriale desfășurate în statele respective. Conform politicii industriale a ESA, o parte semnificativă a contractelor legate de programele Agenției trebuie să revină – direct sau indirect – industriei naționale a statelor contribuabile într-o manieră proporțională cu contribuțiile financiare efectuate de aceste state.

Georeturn-ul se realizează prin calcularea unui coeficient de returnare geografică (geographical return coefficient), care este raportul între valoarea ponderată a contractelor câștigate de industria națională și aportul financiar al statului membru la programele ESA.

ESA urmărește ca, pe ansamblul programelor și raportat la o perioadă de aproximativ cinci ani, statele membre să beneficieze de contracte industriale în valoare de cel puțin 93% din contribuțiile lor cumulative. Acest prag funcționează ca reper operațional în politica industrială a ESA și este utilizat ca nivel minim de referință pentru menținerea unui portofoliu echilibrat de georeturn.

Pentru statele membre cu industrii emergente sau în consolidare, cum este și România, politica de georeturn este un mecanism care face ca investiția națională în ESA să se traducă în contracte industriale efective, acces tehnologic, creștere a capacității industriale și dezvoltare de competențe locale.

Apartenența României la ESA a generat rezultate concrete atât pe plan industrial, cât și științific. Entitățile naționale au contribuit la tehnologii utilizate în programe majore, precum lansatorul Vega-C, vehiculul spațial reutilizabil Space Rider, misiunea Juice și familia de rachete Ariane. Aceste realizări au consolidat vizibilitatea internațională a ecosistemului românesc de cercetare-inovare și au poziționat industria spațială națională ca partener competitiv.

Participarea la ESA a accelerat, totodată, accesul cercetătorilor români la expertiză, instrumente tehnice, infrastructuri de testare și rețele internaționale de competențe. Un aspect strategic este menținerea drepturilor asupra proprietății intelectuale generate în cadrul proiectelor ESA, ceea ce oferă României avantaje competitive pe termen lung în domenii cu aplicații duale, civile și industriale.

Angajamentul financiar este gestionat anual, cu plata contribuțiilor în trei tranșe (”call-uri”) – două tranșe de câte 40% din suma anuală și o tranșă finală de 20%.

Participarea României la ESA se conturează ca un exemplu solid de investiție strategică în inovare și competitivitate, demonstrând că implicarea în programele spațiale europene produce efecte tangibile

în economie, cercetare, dezvoltare tehnologică și poziționare internațională. Continuarea acestui parcurs menține România conectată la standardele europene și globale din industria spațială.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 1451/2024 pentru aprobarea plății restante a celei de-a treia tranșe a contribuției financiare a României pentru anul 2023 și plății parțiale a primei tranșe a contribuției financiare a României pentru anul 2024 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA), s-a aprobat plata parțială a primei tranșe pentru anul 2024, în valoare de 22.552.824 lei, reprezentând 4.699.750 euro.

În perioada 1 iulie 2018 – 19 octombrie 2022, România și-a pierdut dreptul de vot în Consiliul ESA și în comitetele programelor, ca urmare a acumulării unor arierate care au depășit contribuțiile aferente anului financiar curent, situație reglementată de Art. XI, pct. 6(b) din Convenția ESA.

În acest interval, Consiliul ESA a elaborat un plan special de acțiune, adoptat în iulie 2022, care prevedea măsuri restrictive aplicabile României, inclusiv reducerea pachetelor financiare în programele opționale, suspendarea regulii privind distribuția geografică echilibrată a contractelor industriale și condiționarea oricăror noi subscripții de recuperarea dreptului de vot. Implementarea acestor măsuri nu a mai fost necesară, întrucât România și-a achitat parțial restanțele și și-a recăpătat dreptul de vot în urma plății efectuate în octombrie 2022.

Pierderea temporară a dreptului de vot în perioada 2018–2022 a avut consecințe indirecte asupra capacității României de a valorifica mecanismul de geo-return. Absența dreptului de vot a limitat participarea efectivă a României la procesele decizionale din comitetele programelor, ceea ce a redus posibilitatea de a influența configurarea portofoliilor de achiziții, prioritățile programatice și ajustările tehnice relevante pentru industria națională. Diminuarea rolului activ în aceste structuri s-a reflectat în nivelul contractelor industriale obținute, afectând performanța geo-return pe perioada respectivă.

La 1 iulie 2025, România a intrat din nou sub incidența articolului menționat, pierzând dreptul de vot în Consiliul ESA și în structurile decizionale ale organizației, pe fondul acumulării unor restanțe în valoare de 58,2 milioane euro la 1 noiembrie 2025.

Recuperarea dreptului de vot și îndeplinirea integrală a obligațiilor financiare reprezintă condiții esențiale pentru reintegrarea României în mecanismele de guvernanță ale ESA și pentru restabilirea premiselor unui geo-return echilibrat. Consolidarea statutului de stat membru cu drepturi depline va permite României să participe activ la procesele programatice și să își promoveze interesele industriale într-un mod eficient în ciclurile viitoare.

Prin prezentul act normativ, se aprobă plata sumei de 160.683.000 lei, reprezentând contribuția financiară restantă a României pentru anul 2024 către Agenția Spațială Europeană (ESA), ceea ce va permite recuperarea dreptului de vot, dar și amânarea aplicării sancțiunilor de către ESA.

2.3 Schimbări preconizate

Valoarea adusă de implicarea României în Programele Opționale ESA

România își consolidează poziția în ecosistemul european spațial prin participarea activă la programele opționale ale ESA. Implicarea acoperă zone strategice precum siguranța spațială, observarea Pământului, telecomunicațiile, explorarea umană și robotică, navigația, tehnologia,

transportul spațial și protecția planetei. Această implicare accelerează dezvoltarea capabilităților naționale, stimulează transferul tehnologic și generează beneficii economice, științifice și sociale.

A. Siguranța Spațiului

România contribuie la proiecte care protejează infrastructurile spațiale și mediul terestru. Radarul de la Cheia este integrat în sistemele de monitorizare a obiectelor spațiale inactive, iar proiectele dedicate obiectelor potențial periculoase (NEO) includ participarea la misiunea APOPHIS și contribuții tehnice la rețeaua europeană NEO-ESA. În cadrul programului DRACO, echipele românești dezvoltă baze de date destinate simulării fragmentării obiectelor artificiale la reintrarea în atmosferă.

În segmentul nanosateliților, România furnizează servicii operaționale de monitorizare a vremii spațiale (SWE) și contribuie cu tehnologii avansate în misiunea CREAM. În misiunea Vigil, dedicată observării activității solare, România este responsabilă pentru simulatorul end-to-end utilizat în verificarea instrumentelor optice.

Totodată, țara noastră participă la misiuni precum Pioneer (apărare planetară) și Adrios, prima misiune ESA dedicată îndepărtării resturilor orbitale, unde contribuțiile includ dezvoltarea software-ului de bord și proiectarea segmentelor de sol.

B. Observarea Pământului

România are contribuții notabile în domeniul teledetecției atmosferice, dezvoltând un instrument LIDAR pentru monitorizarea mediului, testat pe aeronave naționale. De asemenea, România livrează software operațional pentru procesarea datelor satelitare, precum SNAP și Sen4CAP, utilizate la scară europeană în agricultură și gestionarea resurselor naturale.

Participarea la programul TRUTH susține utilizarea datelor satelitare de înaltă precizie, demonstrând capacitatea României de a furniza componente critice pentru misiuni științifice de referință.

C. Telecomunicații și Aplicații Integrate

În programul Space for 5G/6G, contribuțiile României susțin sincronizarea rețelelor de telecomunicații europene. Țara participă activ în programul Civil Security from Space pentru consolidarea capacităților europene de gestionare a situațiilor de criză. De asemenea, participarea la Secure Connectivity oferă României acces la infrastructura strategică europeană bazată pe constelații satelitare.

D. Explorarea Umană și Robotică

În parteneriat cu ESA, România participă la programul Artemis, dedicat explorării Lunii și Marte. Contribuțiile românești către proiecte precum Lunar Gateway și roverul marțian Rosalind Franklin reflectă implicarea în cooperări internaționale majore orientate spre descoperirea mediilor extraterestre și cercetarea urmelor potențiale de viață.

E. Navigație

Prin implicarea în FutureNAV, România participă la dezvoltarea constelației LEO-PNT, care completează sistemele Galileo și EGNOS. Acest proiect evidențiază capabilitatea națională de a furniza tehnologii de precizie pentru aplicații cu relevanță strategică.

F. Tehnologie

România este implicată în programul GSTP pentru susținerea dezvoltării tehnologice avansate. Proiectele includ realizarea pompelor pentru motoarele de rachetă, sisteme de răcire satelitare,

motoare pas-cu-pas pentru antene spațiale, producție aditivă pentru structuri orbitale și dezvoltarea unui motor cu plasmă bazat pe tehnologie elicoidală.

G. Transport Spațial

Participarea la programul Vega E sprijină dezvoltarea infrastructurii pentru lansatori și implementarea tehnologiilor autonome. În Space Rider Evolution, România testează componente destinate reintrării atmosferice și sisteme de propulsie. Programul Boost!2 permite dezvoltarea infrastructurii unui port spațial și sisteme performante de telemetrie și tracking.

H. Comercializare și Inovație

România dezvoltă un centru de incubare în cadrul Universității Politehnica București prin programul „Inovați!”. Inițiativa stimulează antreprenoriatul în sectorul spațial și susține apariția de noi companii tehnologice competitive.

I. Apărarea Planetară

Programul S2P include teme critice precum meteorologia spațială, detectarea obiectelor potențial periculoase și gestionarea fragmentelor spațiale. Participarea la misiuni precum HERA și CREAM reflectă angajamentul României în consolidarea rezilienței infrastructurilor spațiale europene.

În ansamblu, această implicare multidirecțională confirmă intenția strategică a României de a consolida capacitățile naționale, de a susține cooperarea europeană și de a-și întări poziția în industria spațială la nivel continental și global.

2.4 Alte informații

Nu e cazul.

Secțiunea a 3-a: Impactul socioeconomic

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Achitarea contribuției financiare a României la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA) menține și creează noi locuri de muncă de înaltă calificare în cadrul celor 294 de entități românești eligibile pentru a încheia contracte cu ESA, asigură un retur garantat și un factor de multiplicare semnificativ.

3.2 Impactul social

Crearea de noi locuri de muncă și menținerea celor existente și motivarea tinerilor cercetători să rămână în țară pentru a lucra în cadrul proiectelor pentru dezvoltarea programelor de înaltă tehnologie ale ESA.

Prin plata contribuției ne asigurăm că societățile românești care au aplicat la programele ESA nu vor părăsi România pentru a aplica din partea altui stat membru și astfel se păstrează, respectiv majorează, numărul de angajați și colaboratori în domeniul cercetării spațiale.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4 Impactul macroeconomic

Pe măsură ce spațiul devine din ce în ce mai integrat în viața de zi cu zi a cetățenilor, activitățile și capacitățile spațiale sprijină competitivitatea industrială, creșterea economică și inovarea, fiind esențiale pentru economia europeană și producând efecte dincolo de sectorul aerospațial.

Investițiile statelor membre în programele ESA generează o succesiune de impacturi economice, și anume directe, indirecte și induse. Infrastructura spațială oferă, de asemenea, servicii publice esențiale și este un facilitator pentru alte domenii. Prin urmare, valoarea adăugată este generată de veniturile care sunt susținute în mod unic de sistemele spațiale.

Programele ESA se adresează celor mai mari provocări din știință și tehnologie prin promovarea excelenței științifice europene, bazându-se pe 50 de ani de experiență și pregătindu-se pentru deceniile viitoare, având un impact strategic la nivel global și producând, de asemenea, beneficii științifice și tehnologice mult dincolo de obiectivele programelor, precum și numeroase impacturi societale. În plus, cheltuielile ESA în industrie și mediul academic influențează întreaga economie, sprijinind industriile critice, creând noi afaceri și locuri de muncă, atrăgând studenți către știință și inginerie.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Pentru fiecare euro investit de guverne în programele ESA, studiile au arătat un factor de multiplicare în economie între 4 (beneficii industriale directe) și 16 (prin efectul de propagare în alte zone ale economiei).

Investițiile în programele ESA generează, de asemenea, venituri guvernamentale semnificative deoarece contribuțiile la programele ESA sunt returnate guvernelor sub diferite forme, dintre care menționăm: impozit pe venit, impozite pe produse (inclusiv taxa pe valoarea adăugată) și contribuții la asigurările sociale.

Impactul economic al investiției în domeniul spațial are rezultate foarte bune în comparație cu alte sectoare industriale cheie, ceea ce demonstrează performanța puternică a industriei spațiale în crearea de valoare adăugată pentru economie. De asemenea, ESA stimulează inovarea și afacerile. Fiecare euro investit de guverne în programele ESA atrage până la 2,8 euro de investiții suplimentare din partea terților.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

În prezent, sunt înregistrate și admise pentru a încheia contracte cu ESA mai mult de 294 de entități românești (private și de stat, din industrie, cercetare și universități). Dintre acestea, cele care se califică

pentru a încheia contracte sunt în procent de 80% industrie și 20% institute/universități. Achitarea la termen a contribuției financiare sprijină funcționarea acestor entități, creează stabilitate și motivează personalul pentru a rămâne în țară, având posibilitatea să lucreze în programele de înaltă tehnologie ale ESA.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Prin fondul ESA s-au finanțat și se finanțează o serie de proiecte românești cu impact în domeniul mediului și al climei, după cum urmează:

a) *Earth Watch/TRUTHS - Traceable Radiometry Underpinning Terrestrial and Helio Studies*
Misiune de avangardă pentru studiul schimbărilor climatice considerată ca suport esențial pentru comunitatea științifică mondială. Sarcina utilă - instrument hiperspectral pentru furnizarea de date de referință privind radiația solară, incidentă și reflectată, în scopul calibrării altor instrumente de observare. Este pentru prima dată când România este implicată în faza de dezvoltare a unei misiuni științifice de asemenea complexitate. Lansarea misiunii este planificată pentru 2026.

b) *Copernicus/SENTINEL 5-P*
Satelitul Sentinel 5-P a fost lansat în toamna anului 2017 și începând din anul 2018 furnizează informații în coloană despre structura atmosferei, măsurând constituenți precum: NO₂, SO₂, O₃, CH₄ și H₂CO.

c) *Copernicus/SENTINEL-2 - Exploatarea datelor provenite de la sateliții SENTINEL-2*
Activități desfășurate de Terrasigna SRL: Sistem de monitorizare, în timp aproape real, a tăierilor de pădure, folosind imagini satelitare. Sistemul a fost integrat în prima variantă a portalului Inspectorul Pădurii (inspectorulpadurii.ro), actualul SUMAL 2.0 - Inspectorul Pădurii. Au fost detectate și publicate în portal 5932 de evenimente de tăiere de pădure, în intervalul noiembrie 2016 - iunie 2017. Suprafața totală de pădure tăiată fiind de 8349 ha. Dintre aceste tăieri, în marea lor majoritate cu avize legale, au fost identificate și o serie de tăieri ilegale. Portalul asociază fiecărui eveniment de tăiere un aviz legal, atunci când acesta este emis. Lipsa acestui aviz reprezintă o tăiere ilegală, iar o parte dintre acestea au fost identificate și de către Gărzile Forestiere.

d) *EOEP*/ADM-Aeolus și EarthCARE*
Misiunile sateliților ADM-Aeolus (pentru măsurarea direcției și vitezei vântului în atmosfera înaltă) și EarthCARE (pentru caracterizarea aerosolilor și norilor, precum și măsurarea radiației); activități desfășurate de INCD pentru Optoelectronică (INOE), Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Aerospațială Elie Carafoli (INCAS-București); dezvoltarea unui sistem lidar hiperspectral aeropurtat, care să măsoare proprietățile fizice și optice ale particulelor aflate în suspensie în troposferă, precum și ale norilor, folosind o tehnologie de ultimă oră, de înaltă rezoluție spectrală; România va dispune de cel mai avansat sistem lidar aeropurtat din lume, care va participa în anii următori la multe campanii științifice nu doar în România, ci pe tot globul; datorită acestui lidar aeropurtat, avionul românesc de cercetare ATMOSLAB a fost selectat ca singura platformă exploratorie aeropurtată care va deservi infrastructura de cercetare europeană ACTRIS (Aerosols, Clouds and Trace Gases Research InfraStructure).

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

România alocă fonduri pentru cercetare și inovare prin ESA, având următoarele avantaje majore:

- a) Asigurarea de activități pentru organizațiile din România în programe de cea mai înaltă tehnologie – programele spațiale europene;
- b) Accesul organizațiilor din România la tehnologiile din patrimoniul ESA pentru dezvoltarea și promovarea capacității naționale de cercetare, educaționale și industriale în domeniile spațial, aeronautic, securitate și alte domenii conexe;
- c) Asigurarea obținerii de rezultate ale cercetării clare și cuantificabile, prin standardele spațiale ESA;
- d) Asigurarea viabilității tehnologice la nivel înalt pentru cercetarea și industria din România;
- e) Identificarea de nișe de cercetare, tehnologice și industriale la nivel național, european și internațional;
- f) Formarea și pregătirea multidisciplinară de specialiști și crearea de locuri de muncă de înaltă calificare.
- g) Realizarea de producție științifică de vârf și creșterea nivelului de calitate al cercetării de bază (fundamentale) și aplicative;
- h) Dezvoltarea și diversificarea de aplicații ale cercetărilor din domeniul spațial în activități industriale, aplicații socio-economice și educaționale.
- i) Utilizarea tehnologiilor spațiale pentru noi domenii (ex. inteligență artificială, comunicații cuantice);
- j) Asigurarea suportului pentru aplicarea directivelor europene la nivel național (monitorizarea terenurilor agricole - subvenții agricole, monitorizarea pădurilor/identificarea despăduririlor, monitorizarea poluării etc.);
- k) Asigurarea răspunsului la creșterea continuă a nevoilor societății din punct de vedere al eficientizării și securității pentru servicii (aplicații bazate pe tehnologii spațiale) de poziționare și navigație (navigație și poziționare aeriană, maritimă, feroviară și terestră).

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Dezvoltarea durabilă reprezintă o preocupare constantă pentru ESA, care are responsabilitatea de a-și folosi tehnologia pentru dezvoltarea în continuare a omenirii. ESA a dezvoltat deja o gamă largă de programe care vor ajuta la atingerea *Obiectivelor de dezvoltare durabilă* pentru întreg Pământul. În anul 2015 țările lumii s-au reunit pentru a continua numeroasele succese în domeniul dezvoltării durabile din ultimii 15 ani și pentru a merge mai departe către alte noi obiective. Noul lor set de obiective, Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD), urmărește să pună capăt sărăciei și foametei până în 2030. Prin plata contribuției la fondul ESA de proiecte de cercetare, România participă în mod direct la multiplele proiecte de cercetare spațială care urmăresc îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă.

(Sursa:

https://www.esa.int/Enabling_Support/Preparing_for_the_Future/Space_for_Earth/ESA_and_the_Sustainable_Development_Goals).

3.9 Alte informații

Nu e cazul.

Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri. - Nu e cazul						
- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)	-	-	-	-	-	-
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
i. cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
ii. bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
iii. active nefinanciare	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
ii. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)	-	-	-	-	-	-

4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
i. cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
ii. bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
iii. active nefinanciare	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu e cazul.					
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr.500/2002, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară. Nu e cazul						
4.8 Alte informații Sumele se achită din bugetul Autorității Naționale pentru Cercetare – ANC pentru anul 2025, în limita cheltuielilor bugetare aprobate.						
Secțiunea a 5-a: Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						
5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.						

5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.1 Măsurile normative necesare transunerii directivelor UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Legea nr. 262/decembrie 2011 pentru ratificarea Acordului dintre România și Agenția Spațială Europeană (ESA) privind aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și termenii și condițiile aferente, semnat la București la 20 ianuarie 2011, pentru aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene, semnată la Paris la 30 mai 1975, pentru aderarea României la Acordul dintre statele părți la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și Agenția Spațială Europeană privind protecția și schimbul de informații clasificate, semnat la Paris la 19 august 2002.

5. 6. Alte informații

- *Hotărârea Guvernului nr. 830/2013 pentru stabilirea contribuției financiare a României pentru programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);*
- *Hotărârea Guvernului nr. 1146/2014 pentru aprobarea contribuției financiare a României pentru programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);*
- *Hotărârea Guvernului nr. 1018/2015 pentru stabilirea contribuției financiare a României la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);*
- *Hotărârea Guvernului nr. 799/2016 pentru stabilirea contribuției financiare a României în anul 2016 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);*
- *Hotărârea Guvernului nr. 870/2020 privind plata parțială a contribuției financiare restante a României la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);*
- *Hotărârea Guvernului nr. 1108/2020 privind a doua plată parțială a contribuției financiare restante a României la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);*
- *Hotărârea Guvernului nr. 1150/2021 privind plata contribuției financiare restante pentru anul 2018 și plata parțială a primei tranșe a facturii pentru anul 2019 a României la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);*
- *Hotărârea Guvernului nr. 1267/2021 privind aprobarea celei de-a doua plăți parțiale a contribuției financiare restante a României pentru anul 2019 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);*
- *Hotărârea Guvernului nr. 1216/2022 pentru aprobarea plății contribuției financiare restante a României pentru anul 2019, anul 2020 și plății parțiale a contribuției financiare restante pentru anul 2021 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);*
- *Hotărârea Guvernului nr. 44/2023 pentru aprobarea plății contribuției financiare restante a României pentru anul 2021 și pentru anul 2022 și plății primei tranșe a contribuției financiare a României pentru anul 2023 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);*

- <i>Hotărârea Guvernului nr. 566/2023 pentru aprobarea plății tranșei a doua a contribuției financiare a României pentru anul 2023 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA).</i> - <i>Hotărârea Guvernului nr.1415/2024 pentru aprobarea plății restante a celei de-a treia tranșe a contribuției financiare a României pentru anul 2023 și plății parțiale a primei tranșe a contribuției financiare a României pentru anul 2024 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA).</i>
Secțiunea a 6-a: Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ
6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate. Proiectul de hotărâre are caracter individual și, potrivit prevederilor art. 6 alin. (2) lit. a) din <i>Hotărârea Guvernului nr.561/2009</i>, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 3 lit. a) din <i>Legea nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică</i>, republicată, cu modificările ulterioare, astfel că acesta nu este supus procedurii de transparență decizională (consultare publică și dezbateri publice).
6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
6.5 Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul de act normativ va fi avizat de Consiliul Legislativ.
6.6 Alte informații Nu e cazul.
Secțiunea a 7-a: Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ
7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ Având caracterul unui act normativ cu caracter individual, proiectul de act normativ nu va fi supus procedurii consultării publice. În scopul asigurării transparenței decizionale, proiectul de act normativ

va fi publicat pe pagina de internet a Ministerului Educației și Cercetării / Autorității Naționale pentru Cercetare (ANC).

7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

**Secțiunea a 8-a:
Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normative**

8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

8.2 Alte informații

Nu e cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de *Hotărâre pentru aprobarea plății contribuției financiare restante a României pentru anul 2024 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA)*, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

**MINISTRUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII,
DANIEL-OVIDIU DAVID**

AVIZĂM FAVORABIL:

**VICEPRIM-MINISTRU,
OANA-CLARA GHEORGHIU**

**MINISTRUL FINANTELOR,
ALEXANDRU NAZARE**

**MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE,
OANA-SILVIA ȚOIU**

**MINISTRUL JUSTIȚIEI,
RADU MARINESCU**